٢١ — ٢٨ شباط ١٩١٨ صاي : ٣٣ ايكنجى جلد

يكى مجموعه

Hasan Alfiref Medilim No. Al. Cevdet Kütüphanesi

هفته مصاحبه‌سى

ايكى اجتماع

بر هفته آرا ايله ايكى مسلك اجتماعى اولدى . بو اجتماعلردن برى مطبوعاته منسوب اولانلرى ، بالخاصه غزته‌جيلرى ، ديكرى معلم و معلمه‌لرى ، تعليم وتدريسله اوغراشانلرى بر آرايه طوپلادى . برمسلك‌منسوبلرينى ، عينى معنوى غايه ايچون‌جاليشان بو قدر چوق كيسه‌لرى برقاچ ساعتلك صميمى فكر وروح مذاوله‌سنده پولونديران اجتماعلر مملكتنزده پك صيق كورولمه‌ميوردى ؛ مسلك پرلكى اطرافنده حصوله كلن شوق ، آتش ، دوشونوشده‌وكى سرعتلك بو جلسه‌لرده‌ملكه ايلك دفعه‌ايكورولوپور .

چونكه كنج مطبوعات جمعيتى شهرمزك اسكى و يكى غزته‌جيلرينى ، مجموعه‌لرينى ، محررلرينى ، بوتون اعضاسنى ايلك قونغره حالنه دعوت ايدوكن دورتن بر ازوزوك سوفته تابعدمى ، بو يوك بر آمل بيلدوردى : ايستيوردى‌كه ، مملكتده بك مهم بر ترقى عاملى اولان مطبوعات مسلكى ، اوقى قبول ايدنلرجه وملتجه بوكسك ومحترم طاتينيسى ؛ بو مسلكك ايلريده عضويت حالنه كلجك اخلاقى ، عادتلرى ، متعنه‌لرى ، بوتون مسلك حياتى شمديدن تعيين ايده‌رك‌ايواش ايواش تشكله دوغرى كيتسين ؛ بوقاعده‌لرى قبول ايدنلر ، مسلك حياتى يو صورتده ياشامغه موافقت ايدنلر ، بوتون مسلكداشلريله برابر تعيين وتقرير ايتمكلرى نظامنامه خارجنه چيقمغى ذل عد ايده‌جكلردر . بو اجتماعلردن دوغاجق مسلك روحى ، مسلك اخلاقى هم برمسئ اوزرنده پك قوتلى برعامل اوله‌جقدر . قونغره‌نك مختلف جلسه‌لرندن آلهجغمز وجد ، شوق ، دوشونمه و سعى زمانلرنده هربر منه‌ى ، هده‌ده‌معنوى رهبر وظيفه‌سنى كوره‌جك ؛ هرسنه‌كى اجتماعلر ، سنه ايچنده‌درلو درلو وسيله‌لرله ، مسلك آيينى شكلنده مسلكداشلرى بر آرايه طوپلايه‌جق سبلر ، موضوعلر بو غزته‌جيلك وجدينى ، بو مسلكك اخلاقى قوتنى متمادياً جانلاندىرا جقدر .

تمى ايديبيورزكه بو قونغره ، غزته‌جيلكك مملكتنزده بويوك بر تنقين ، بر تربيه عاملى اولدىغنى نظر دقته آلدرق ، افكارك تخالفلرينه حركت ايدن بر پروپاغاندا آلتى اولمقدن زياده ، عامه‌نك روحنه نفوذ ايدن بر « خلق صربيسى » اولديغنى بر كره‌دها تأييد ايده‌جكدر . بوتى ، بوتون اعضانك اساساً قبول وتصديق ايتديكى طبيعيدر . فقط بو كا متموج ومهيج جريانلرك تهلكه‌لى ، قورقونچ مجرالرينى تعقيب ايده‌رك كوتك غلبانيله ، هر زمان دوكمكدن موقف تكلرلرك انتفاع قوتندن دكل ، برنسيپلردن ، زمان خارجنده ، ماديانك فوقنده ياشايان ايدى عمده‌لرك شعله‌سنه تدن الهام آلمليدر . مطبوعات ، عامه‌نك روحنه قوت ، انشراح ويرمكله مكلفدر . رهبرلكنى بوصورتله ياپابيلير .

قونغره‌دن ، جمعيتك روحندن و نظامنامه‌دن اميد ايتدكمز ايشته بو معنوى ، وجدنى حيات ، مسلك حياتى‌در .

ديكر اجتماعده بزه عينى مسلك دوشونجه‌لرينى ويردى . علم تربيه انجمننك دعوتيله دارالفنونده طوپلانان معلمه‌لر ، معلمه‌لر مسلك حياتلرينه ياقيندن دوقونان مسئله‌لرى قونوشدى ، بلكه روحلرينى آزمن انديشه‌لرى ، شبهه‌لرى ازاله ايتك ايچون كلديلر . اوقدر كلديلركه ، او يويوك صالون شمديه‌يه قدر هيچ‌بر قونفرانسده ، بر اجتماعده كورمه‌ديكى غلبه‌لى كوردى ؛ معلمه‌لرمز ، بلكه‌معلمه‌ردن‌دها چوقدى . ايلك اجتماعده دعوتى قبول ايدنلرك بوقدر چوق اولمسى بزى اك اول خوش ايده‌جك ، مملكتنزده صربيلك حياتى ، مكتبچيلكك استقبالى حقنده شمديدن بويوك اميدلر ، امتيازلر اوياندىرمه‌ىق برشيدر . بوتى كوردك ، پك چوق سه‌وندك .

مذاكره‌لرده عطف ايديلن جدبت ، هركسك كوستردىكى صميميت ، برمسئله اطرافنده حس‌اولونان علاقه ، ايلك دفعه ياپيلان بو جنس بر اجتماعده ، تبريكه شايان كورولن حالردندر . برچوقلرى سوز آلدى ، سويلەدى ؛ هركس سويلەمك آرزوسنده ايدى ؛ مكافات و مجازات مسئله‌سى معلملر مزى پك علاقه‌دار ايتدى . معلمه خانملر مزده‌دە بو آرزويى ، بلكه‌دە ياليكز اكسيك اولان جسارتى كورمك ايستردك .

سويلەينلرك اكثريسى نظريه‌لرنه صاهيدى . بعضاً دوزكون و حق خوش اهاده‌لرله ايى سويلەينلرده اولدى ؛ فقط بوسوزلر آراسنده ـ اعتراف ايده‌لم‌كه ـ اساس ، تمل آز صاغلدم ، « فكريات » پك چوقدى . مكافات و مجازاتك لزومى ويازلرومسترلى حقندەدا كثرتله قناعتى هنوز آز تلاشيلدادى . « مجازات اوينۋسه چوجوقلر معلمه حرمت ايتيور ، درس ديكله‌ميور » ديلر اولديغى كبى ، مادى و معنوى مكافاتك سولك درجه‌لرينه ، « لوحه‌شرف » ، « توزيع‌مكافات » لك سحريه‌سى ايتاناتلر ، حتى طلبه‌يه معلملر طوقندن مكافات اولەرق پاره ويرلمسى ازومنه قائل اولانلرده واردى .

ذكره دوشن برچوچوغك بردها ذكر كنارنه كيتمه‌ديكى حكايه ايدن برمعلم كبى « طبيعى مجازات » طرفدارلرى‌دە يوق دكلدى ... حتى جسمانى مجازاتى مدح ايدنلرده ايدى .

معلم لرمزدن ، نظريه‌لرنى زياده مشاهده‌لر ، شخصى تجربه‌لر ، وقعه‌لر دىكله‌مك ايستردك . بو اجتماعلرك علاقه مركزى بوذاتى ومشخص مشاهده‌لر اولمليدر . چونكه مكافات ومجازات نظريه‌لرى اطرافنده ، قاچ عصردن برى نه قدر سويلەنمش سوزلر ، يازلمش اثرلر وار . . . قورقارزكه بو اجتماعلرده مناقشه بر روحيات واجتماعيات مسئله‌سنك حلى شكلنى آلسين .. وكرسى بر طلاقت مسابقه‌سى كرسيسى اولسون .. هركس ياليكز كوردكلرينى ، ياپدقلرينى فيصه‌جه آكلاتيرسه ، جلسه‌لر دها جانلى استفاده دها عمومى اولور ظننده‌يز .

هرحالده بو اجتماعلر معلمه ومعلملر مزه چاليشمق ، برچوق مسئله‌لرى قورمالرغى ، ياپدقلرينى دوشونمك خصوصنده برقوت وغيرت منبعى اوله‌جقدر . روحلرينك اورادن آله‌جغى شوقى ايله ، غليان ايله وظيفه‌لرينى دها آيدن ومنور بر صورتده ايفا ايده‌جكلردر .

ايكيسى‌دە عينى ساحه‌دە ، عينى غايه ، خلقك تربيه‌سى ايچون جاليشان بو ايكى مربى مسلكك ، اجتماعلرينى هيچ شبهه‌سز هركس ممنونيتله قارشيلار ؛ اونلردن برچوق ايى شيلر بكلر .

نجم الدين صادق